

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **L. J.**, bývajúceho v B., zastúpeného L.L., proti žalovanému **1/ V.**, so sídlom v B. IČO: X., **2/ V.**, so sídlom v B., IČO: X., vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 7 C 253/2010, o **určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. decembra 2012, sp.zn. 3 Co 376/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo 17. mája 2012, č.k. 7 C 253/2010-352 zamietol návrh na určenie, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností bližšie špecifikovaných v návrhu na začatie konania. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania 389,46 €, ako aj náhradu trov konania v konaní vedenom pod sp.zn. 14 C 180/2010 o nariadenie predbežného opatrenia vo výške 221,10 € v lehote 3 dní. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že 22. mája 1996 uzavrel žalobca ako kupujúci so Stavingom, š.p. v likvidácii ako predávajúcim kúpnu zmluvu. Návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti účastníci tejto zmluvy podali 28. júna 1996, avšak rozhodnutím z 9. júla 1997, právoplatným 13. augusta 1997, bolo konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva zastavené z dôvodu neodstránenia nedostatkov návrhu. Uzavretiu predmetnej kúpnej zmluvy predchádzala kúpna zmluva uzavretá medzi tými istými účastníkmi 9. októbra 1992, predmetom boli tie isté nehnuteľnosti za tú istú cenu. Táto kúpna zmluva nenadobudla účinnosť, nakoľko nebol povolený vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Z výpisu z účtu žalobcu zistil, že S.bolo vyplatených 2 094.015,- Sk. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v predmetnej veci neboli splnené základné podmienky vydržania podľa § 130 a § 134 Občianskeho zákonníka, keď absentovala podmienka týkajúca sa dobromyseľnosti. Ďalej

uviedol, že napriek týmto skutočnostiam žalobca nehnuteľnosti užíval bez právneho dôvodu a neoprávnenne ich prenajímal ďalším osobám, čo potvrdili v konaní vypočutí svedkovia. Mal za to, že protiprávnosť držby týchto nehnuteľností žalobcom potvrdzujú aj konania vedené Okresným súdom Bratislava V pod sp.zn. 7 C 128/2001, 10 C 56/2010 a 12 C 63/2010 o vypratanie pozemkov a vydanie bezdôvodného obohatenia. Ďalej konštatoval, že žalobca odvodzoval svoje vlastníctvo aj od kúpnej zmluvy z 22. mája 1996, kde v bode VI. zobral na vedomie, že vlastníctvo k predávanej nehnuteľnosti nadobudne vkladom do katastra nehnuteľnosti u príslušného katastrálneho úradu a v bode VII. sa zaviazal, že si usporiada vzťah k pozemku s jeho majiteľom a v prípade likvidácie objektov túto vykoná na vlastné náklady, nakoľko ide o objekty, ktoré majú charakter dočasných stavieb a nemajú stavebné a užívacie povolenie. Na základe uvedených skutočností návrh ako nedôvodný s poukazom na § 133 ods. 2, § 47 ods. 1, 2, § 130 a § 134 Občianskeho zákonníka zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom 6. decembra 2012, sp.zn. 3 Co 376/2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na skutkové závery a výsledky vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa. Za nespornú považoval skutočnosť, že žalobca predmetné nehnuteľnosti užíval, mal však za to, že samotné užívanie týchto nehnuteľností ešte neznamenalo, že žalobca bol od tvrdeného roku 1992 držiteľom oprávneným, t.j. že bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu nehnuteľnosti patria. Subjektívny pocit držiteľa totiž nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby. Nepodanie návrhu na vklad vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy z 9. októbra 1992 v spojení s opätovným uzavretím kúpnej zmluvy 22. mája 1996 a zastavením konania o povolení vkladu vlastníckeho práva považoval za okolnosť, ktorá objektívne nenasvedčovala oprávnenosti držby. Na tomto základe mal za to, že nebola daná dobromyseľnosť žalobcu o tom, že by mu predmetné nehnuteľnosť patrili. Podrobne sa venoval námietke žalobcu, že mu súd prvého stupňa odňal možnosť konať pred súdom tým, že aj napriek jeho žiadosti o odročenie pojednávania súd pokračoval v konaní a vyhlásil rozsudok v jeho neprítomnosti. Z obsahu spisu je zrejmé, že právny zástupca žalobcu podaním z 2. novembra 2011, doručeným na pojednávaní 3. novembra 2011, požiadal o odročenie uvedeného pojednávania z dôvodu hospitalizovania žalobcu v nemocničnom

zariadení (do času, kým jeho zdravotný stav bude umožňovať prítomnosť na pojednávaní, keď nemal možnosť žalobcu kontaktovať a prejednať dôležité skutočnosti ohľadom vedenia konania; poukázal na nemožnosť prípravy záverečného zhrnutia argumentov bez súčinnosti žalobcu). Prílohou žiadosti bolo potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu vystavené dňa 20. októbra 2011. Vzhľadom ku skutočnosti, že predvolanie na pojednávanie 3. novembra 2011 bolo právnemu zástupcovi žalobcu doručené 12. októbra 2011, nepovažoval ospravedlnenie neúčasti žalobcu so žiadosťou o odročenie pojednávania konaného 3. novembra 2011 vzhľadom na deň vystavenia potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti za včasné ospravedlnenie. Pojednávanie konané 3. novembra 2011 súd prvého stupňa odročil bez prejednávania veci na deň 8. decembra 2011. Právny zástupca žalobcu bol na odročené pojednávanie dňa 8. decembra 2011 predvolaný ústne na pojednávaní dňa 3. novembra 2011. Podaním z 5. decembra 2011 opätovne požiadal o odročenie pojednávania s poukazom na dočasnú práceneschopnosť žalobcu (vystavenú dňa 20. októbra 2011) s tým, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje byť prítomný na pojednávaní; poukázal na nemožnosť kontaktovania žalobcu, prejednávania dôležitých skutočností ohľadom vedenia konania a prípravy záverečného zhrnutia argumentov bez súčinnosti žalobcu. Pojednávanie konané dňa 8. decembra 2011 súd odročil bez prejednávania veci na 19. januára 2012. Právny zástupca žalobcu bol na odročené pojednávanie dňa 19. januára 2012 predvolaný písomne, pričom predvolanie mu bolo doručené dňa 15. decembra 2011. Podaním zo dňa 16. januára 2012 opätovne požiadal o odročenie pojednávania s poukazom na dočasnú práceneschopnosť žalobcu (vystavenú 20. októbra 2011); podľa výmenného listu z 5. januára 2012 je žalobca práceneschopný pre závažné ochorenie a účasť na pojednávaniach je spojená s vážnym rizikom závažného zhoršenia zdravotného stavu. Pojednávanie konané 19. januára 2012 súd prvého stupňa odročil bez prejednávania veci na neurčito. MUDr. D. H. na výzvu súdu prvého stupňa uviedla, že nedokáže odpovedať na otázku ohľadom schopnosti žalobcu komunikovať so svojim právnym zástupcom; žalobca prekonal závažné ochorenie, ktoré má špecifický vývoj a pri ktorom každý stres môže priniesť závažné zhoršenie zdravotného stavu až ohrozenie života. Právny zástupca žalobcu bol na pojednávanie dňa 24. apríla 2012 predvolaný písomne, pričom predvolanie mu bolo doručené 22. marca 2012. Podaním zo dňa 11. apríla 2012, doručeným 17. apríla 2012 ospravedlnil neúčasť žalobcu s poukazom na jeho dočasnú práceneschopnosť. Súd prvého stupňa na pojednávaní 24. apríla 2012 za prítomnosti právneho zástupcu žalobcu prejednal predmetnú vec, pričom bolo vykonané dokazovanie oboznámením obsahu založených listín a pripojených spisov a pojednávanie odročil na 17. mája 2012. Na pojednávaní 17. mája 2012 po záverečných prednesoch právnych

zástupcov účastníkov vyhlásil rozsudok. Na základe uvedených skutočností konštatoval, že postupom súdu prvého stupňa, ktorý na pojednávaniach 24. apríla 2012 a 17. mája 2012 vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalobcu, avšak za prítomnosti jeho právneho zástupcu, nedošlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom. Ak totiž má účastník konania právneho zástupcu, t.j. zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, súd na pojednávanie predvolá len tohto zástupcu, okrem prípadu, kedy nariadi výsluch účastníka konania (§ 49 ods. 1 O.s.p., § 115 ods. 1 O.s.p.). Žalobca bol od začatia konania zastúpený L., s.r.o. Právny zástupca žalobcu sa zúčastnil uvedených pojednávanií, na ktorých účasť žalobcu nebola nutná; prejednaním a rozhodnutím veci za prítomnosti právneho zástupcu žalobcu tak súd prvého stupňa neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom, keď žalobca mal možnosť realizácie svojich procesných práv prostredníctvom právneho zástupcu. Z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. a o náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil ustanovením § 237 O.s.p, § 241 ods. 2 písm. b) a c) O.s.p. Za inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. považoval skutočnosť, že súd prvého stupňa napriek viacerým žiadostiam o pojednávanie z dôvodu zlého zdravotného stavu žalobcu postupoval podľa ustanovenia § 120 ods. 4 O.s.p., vyhlásil dokazovanie za skončené a 17. mája 2012 vyhlásil rozsudok podľa § 156 ods. 3 O.s.p. Takýto postup považoval za rozporný aj s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. augusta 1994, sp.zn. 5 Cdo 66/94 a odnímajúci mu právo na spravodlivý súdny proces. Ďalej mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p). Vyslovil názor, že nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam aj z titulu vydržania, pretože v zmysle § 134 Občianskeho zákonníka splnil všetky zákonné podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam. Uviedol, že z dôvodu nezavkladovania kúpnej zmluvy z roku 1992, príp. z roku 1996 na príslušnej správe katastra, nenastali vecnoprávne účinky týchto zmlúv, nemožno hovoriť o ich neplatnosti. Navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil v celom rozsahu.

Žalovaní 1/ a 2/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr,

či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchytil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Ústava Slovenskej republiky neupravuje, aké dôsledky majú prípady porušenia práva na súdnu ochranu a jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým dochádza v konaní pred súdmi, ani neustanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý predpokladá aj možnosť vzniku procesných pochybení v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky pochybení upravuje tento procesný kódex aj podmienky, za ktorých možno procesné nesprávnosti napraviť v dovolacom konaní. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania podľa § 237, pričom vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP. Aj niektorým ďalším vadám inej procesnej povahy majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam, avšak – na rozdiel od taxatívne vymenovaných väd – (len) v tom zmysle,

že ich považuje za relevantný dovolací dôvod [pozri § 241 ods. 2 písm. b) OSP], ktorý možno uplatniť iba v takom dovolaní, ktoré je procesne prípustné (vada takejto povahy sama osebe však prípustnosť dovolania nezakladá).

Iná vada konania, na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných vád vedúcich k vydaniu tzv. zmatečného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Takéto vady konania ale v dovolacom konaní neboli zistené.

Dovolateľ namietal, že v konaní bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces a došlo k inej vade konania tým, že súd prvého stupňa konal a rozhodol napriek tomu, že žalobca žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu jeho nepriaznivého zdravotného stavu.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť

taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalobcovi neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

V zmysle čl. 38 ods. 2 prvej vety Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd) každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva

na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) sa v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Z citovaných ustanovení ústavy a ústavného zákona vyplýva, že základným právom účastníka je, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti. Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že by súd nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný účastníkovi poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva.

Občiansky súdny poriadok upravujúci postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní ústavou zaručené právo osobnej prítomnosti účastníka konania na súdnom konaní zabezpečuje tak, že ukladá súdu, ak zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, aby nariadil na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná, pričom predvolanie musí byť účastníkom doručené tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať, a mohli sa pojednávania aktívne zúčastniť (§ 115 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Uvedené platí primerane i pre konanie na odvolacom súde (§ 211 ods. 2 O.s.p.)

Z uvedeného vyplýva, že súd teda nie je povinný vyhovieť akejkoľvek žiadosti o odročenie pojednávania, ale len takej, ktorú účastník odôvodní „dôležitým dôvodom“. Dôležitosť dôvodu, pre ktorý účastník žiada o odročenie pojednávania, posudzuje súd s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prípadu. Hoci to zákon výslovne neustanovuje, existenciu takéhoto dôvodu, ktorý účastníkovi bráni byť prítomný na pojednávaní, musí účastník súdu vždy preukázať, a to hodnoverným spôsobom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach uviedol, že dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O.s.p.), skúma súd predovšetkým z hľadiska preukázania skutočnosti, z ktorej sa vyvodzuje existencia tvrdeného dôležitého dôvodu (viď napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. decembra 2006 sp.zn. 3 Cdo 294/2006, z 24. novembra 2008 sp.zn. 3 Cdo 181/2008, z 22. augusta 2007 sp.zn. 5 Cdo 53/2007 a z 19. mája 2010 sp.zn. 5 Cdo 34/2010).

Aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 66/1994 z 18. apríla 1995, publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod poradovým číslom 31/1995, na ktoré poukazuje dovolateľ a ktorého právna veta znie: „Choroba účastníka preukázaná lekársky uznanou práceneschopnosťou je dôležitým dôvodom v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. Ak účastník konania v takomto prípade požiadal včas o odročenie pojednávania, prejednanie vecí v jeho neprítomnosti treba kvalifikovať ako odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.“, je v súlade s uvedenou požiadavkou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na tú skutočnosť, že závažnosťou riešenia problematiky odročovania pojednávania z dôvodu lekársky uznanej práceneschopnosti a jej prípadného zneužívania ako prostriedku zámernej procesnej obštrukcie si bol vedomý aj samotný zákonodarca, keď s účinnosťou od 1. januára 2012 (zák. č. 388/2011 Z.z.) upravil pravidlá pre odročenie pojednávania v prípadoch, keď je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu upravené v procesnom predpise. V takých prípadoch musí návrh na odročenie pojednávania okrem náležitostí podľa § 119 ods. 2 O.s.p. obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára o tom, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za také vyjadrenie sa považuje vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník konania alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia

života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania (§ 119 ods. 3 O.s.p.).

Účastník konania má nepochybne právo byť prítomný na pojednávaní a ak mu vážna prekážka bráni sa zúčastniť, má právo požiadať o jeho odročenie. Výkon týchto práv však nesmie brániť druhému účastníkovi v realizácii jeho práva na prejednanie veci bez zbytočných prietrahov. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť vychádza z § 6 O.s.p., ktorý súdom prikazuje, aby v súčasnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého ak sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (Nález Ústavného súdu SR z 3. mája 2011, sp.zn. III. ÚS 69/2011).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom v dôsledku procesného postupu súdov (prvostupňového aj odvolacieho) v prejednávanej veci nedošlo.

Z obsahu spisu vyplýva, že prvostupňový súd na prejednanie veci nariadil celkovo deväť pojednávaní, a to na deň 10. marca 2011, 14. apríla 2011, 19. mája 2011, 12. septembra 2011, 3. novembra 2011, 8. decembra 2011, 19. januára 2012, 24. apríla 2012 a 17. mája 2012 rozsudok verejne vyhlásil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za podstatnú tú skutočnosť, že hoci právny zástupca žalobcu žiadal o odročenie pojednávania stanoveného na deň 24. apríla 2012 (t.j. už za účinnosti zák.č. 388/2011 Z.z.) nepostupoval v zmysle ustanovení § 119 ods. 3 O.s.p. a nepredložil s návrhom na odročenie pojednávania aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník (žalobca) nie je schopný zúčastniť sa pojednávania bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu. Navyše je potrebné uviesť, že uvedené pojednávanie bolo odročené na deň 17. mája 2013 a právny zástupca žalobcu si uvedenú zákonnú procesnú povinnosť opakovane nespĺnil. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že uvedenú povinnosť zákonodarca uložil účastníkovi, ktorý navrhuje odročenie pojednávania, a preto jej splnenie nie je možné vyžadovať od konajúceho súdu.

Pritom je s poukazom na ustanovenie § 167 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 154 ods. 1 O.s.p. nepochybné, že v prípade podania návrhu na odročenia pojednávania sa jedná o rozhodovaciu činnosť súdu a o splnení podmienok vyplývajúcich z ustanovení zákona (vrátane § 119 ods. 3 O.s.p.) je potrebné rozhodovať individuálne, vo vzťahu ku každému súdom určenému termínu verejného prejednávania veci. Paušalizovaný odkaz na skutočnosti, ktoré vyplývajú z doterajšieho prejednávania veci (napr, doklad o práceneschopnosť účastníka konania vydaný pred niekoľkými mesiacmi) je vzhľadom k zneniu ustanovení zákona nepostačujúci.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru že právo žalobcu na spravodlivý proces nebolo porušené .

Žalobca ako ďalší dovolací dôvod uvádzal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Keďže ustanovenia § 237, § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu nepripúšťajú, bolo potrebné tento opravný prostriedok odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. Vzhľadom na to Najvyšší súd

Slovenskej republiky, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebol žalobca úspešný a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovaným 1/ a 2/ (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaným 1/ a 2/ Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodali návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júla 2013

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová